Ann. IX. Romae, Kal. Ianuariis MDCCCCVI. Num. I.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80; ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo Lib. 0.10 pro *unoquoque centimetro quadrato.*

Cuncta mittantur ad Aristidem Leonori *equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem*

ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA

Apud Gebethner et Wolf — VARSAVIAE POLONORUM, Rakcwskie Przedmiescie, 15

Apud "Kronika Rodzinna" — VARSAVIAE POLONORUM, Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN ANGLIA

Apud Burns and Oates — LONDON W., 28, Orchard Street.

IN GERMANIA

Apud Fridericum Pustet, S. Sed. Ap. et S. Rit. Congr. Typ. — RATISBONAE in BAVARIA.

IN CANADA

Apud Librairie Granger Frères — MONTREAL, 1699, Rue Notre-Dame.

RERUM INDEX

ROMAE

EX OFFICINA *PACIS*, PH. CUGGIANI

35, Via della Pace

MDCCCCVI

Ann. IX. ROMAE, Kal. Ianuariis MDCCCCVI. Num. I.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS: In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam: Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25	SEMEL IN MENSE PRODIT	POSSESSOR ET ADMINISTRATOR: ARISTIDES LEONORI, eques. ROMAE - Via Alessandrina, 87.

Sociis et lectoribus Commentarii nostri humanissimis.

Anno VIII vitae nostrae labente, quam bono alite non inutilem quidem neque indecoram sine ulla ostentatione praedicare iam possumus, futuraque prospicientes, non grandibus verbis atque promissis, socios lectoresque de more alloquuturi, egemus: quin etiam ea reiterare iuvat, quae quum in consuetudinem cesserint, tum eorumdem sociorum favorem, tum propositi nostri firmam voluntatem demonstrant.

Vox Urbis itaque in annum quoque MDCCCCVI ea erit, quam qui ei tam liberaliter favent voluerunt: commentarium menstruum, qui non unum Urbis augustae matris sermonem, sed omnem cultum et humanitatem referat, eaque omnia quae inde, veluti ex radiationis centro, animos usque a longissimis orbis partibus amice cum genitricis animo coniungere valeant. Disputationes igitur, quae plerosque populos aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones suum locum apud nos hoc etiam anno invenient, atque simul nuncii, significationes, et documenta, quae tum circa catholicam rem, quam tueri gloriamur, tum circa eventus peculiari nota dignos, in varietate quamquam, *simplex dumtaxat et unum* opus reddant nostrum.

In iis pariter persistemus, quae non paucorum sociorum desiderium explerunt; articulorum scilicet seriem persequemur, ubi, quasi in parva tabula, simplici eoque facili stylo, descriptionibus, narratiunculis, dialogis, argumenta vitae maxime communia tractentur, unde liceat colloquia latine inire atque alere. Alia denique comparavimus, quae ex proximo numero aggrediemur; scenicos ludos, dicimus, tum novos, tum experientia laude dignos satis probatos nostrisque diebus raros factos, quos collegiorum praesertim alumni agere valeant. Ita finem illum supremum, ut latinus sermo universalis, prouti dicunt, reducatur, non modo obliviscemur, imo etiam propius prospiciemus.

❀❀❀

Quod autem ad administratorem spectat, is non modo immutatum reliquit pretium subnotationis, quod est in Italia lib. 4,80; ubique extra Italiam lib. 6,25 (doll. 1,25; sch. 5; march. 5; rubl. 3; cor. 6,25); sed, ad magis magisque commentarium vulgandum curis creditum suis, rationes vere favorabiles renovat, quae sequuntur: **Si quis socios novos duos comparaverit, pretiumque eorum subnotationis miserit, subnotationem gratis omnino sibi habebit**; eoque bono gaudere poterit ipse subnotator novus, qui, sua vice, eadem gesserit. Quum iste scilicet socios alios duos nobis acquisiverit, facultas ei erit non duorum pretium, sed unius tantum mittendi, atque alterum faciendi suum, ut pretio pro subnotatione iam ante misso sese resarciat. Neque eum pudor teneat novos subnotatores de favore ipsi concesso aliquo modo certiores futuros: hi enim receptionis schedulam, veluti si pecuniam directe per se miserint, regulariter accipient. Haec una conditio, ut novi hi subnotatores intra menses duos, a propria cuiusque subnotatione decurrentes, requirantur, utque omnia ad Aristidem Leonori equitem (Romam in Italia, *via Alessandrina, 87*) recto tramite mittantur.

❀❀❀

Ea simul concedere iterum voluit, quae paene incredibilia superiore anno videbantur; ut nimirum commentarii *VOX URBIS* **socii e loco domicilii sui in Urbem, atque inde in domicilium suum reverti gratuito possint.** Id iis paratum manet — bibliopolis, uti patet, exceptis — qui ante Iulium mensem an. MDCCCCVI sexaginta novas subnotationes collegerint earumque pretium integrum ad administrationem miserint. Societati itinerum notissimae Cook et Son munus commissum; ea, ubi primum a nobis certior facta erit, epistolarum commercium cum socio inibit, omniaque disponet ut is nullo impendio ab *Europae* loco ubi vivit Romam usque, atque Roma in domum suam, secunda, prouti vocant, ferriveharum classi usus, iter aggrediatur. Estne difficile nimis sexaginta socios novos comparari? En rursus benigne succurrit administrator: qui triginta tantum collegerit, dimidiatum pretium itineris habebit.

❀❀❀

Novum contra, idque pro certo gratissimum praemium omnibus offert qui, eiusmodi curas negligentes, ante expletum Februarium mensem an. MDCCCCVI subscriptionem suam fecerint aut redintegraverint pecuniamque regulariter mittant. **Voluit enim ut eorum quisque ipse se dono afficiat, decimam partem retinens pretii tum in Italia, tum apud exteras gentes pro subnotatione constituti**; idque cavit tum in sociorum commodum, tum etiam exemplo doctus, non semper liberam fidem artificibus omnino praestare licere, circa tempus praesertim quo demandatum sibi opus tradant. Hac enim unica causa factum est ut superiore anno imago heliotypice expressa Pium X Pontificem referens sacris ad solemnia indumentis ornatum atque benedicentem sero nostro cum moerore ad socios mitteretur.

❀❀❀

Haec in novum annum *Vox Urbis* edicit; ipsa, uti assolet, promissis stabit; vos, o socii et lectores, pro vestra humanitate, quam exploratam habemus, ulterius favete, fidemque vestram servate.

SUPELLEX AD RES DIVINAS.

Commentarii VOX URBIS administratio recto tramite suppeditat supellectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad VOCIS URBIS administratorem (Romam, ***via Alessandrina, 87***) mittantur, res praecise indicando quae quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum aestimatio fiet.

SOCIIS MONITUM.

Sociis pluribus morem gerentes Idib. Novembr. an. MDCCCCII apud Commentarii *Vox Urbis* administratorem officium instituimus quod de negotiis Ecclesiasticis esset; de expediendis scilicet rationibus omnibus, quae apud Romanae Ecclesiae « Congregationes » aguntur.

Itaque si quis procuratione nostra uti velit, profecto temperantiam in pretio, studium atque alacritatem in opere inveniet.

SATURIO, Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii VOX URBIS paginas vulgata, in volumen redacta est, quae apud Commentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

☛ IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO. ☚

men, quod ceteris longe antiquius apud nos exstat, hymnum illum fuisse, quem Erythraei in ripis, hebraeus populus sospes ab Aegyptiorum internecione, summo numini hostilium copiarum victori persolvit. Quid sanctius fingi, quid religioni magis, et pietati consonum potest excogitari, quam gloriam adeo inclytae post homines natos victoriae Deo impertiri, ut populi multitudine innumerabilis salutem illi referre acceptam? Non diffiteor id nimium grave illis videri, qui labefactare firmissima religionis praesidia student, et hanc laudem poeticae facultati denegare pro aris et focis adnituntur. Nec vos latet, quanta argumentorum segete instructi ad horum voluminum infirmandam fidem veteratores illi surrexerint, inter quos tempore posterior, perversitate prior Dupuis agmen impiorum agens, omnes suae impudentissimae dicacitatis habenas effudit. Sed lubitu suo homines stultissimi latrent; numquam enim neque calumniis, neque dicteriis impiorum, falsa haec volumina revincentur. Poeticae facultatis laus semper feretur, et praedicabitur, non inania Deorum commenta, non excogitatas ad fallendas horas fabellas et cantiunculas, non hominum licet fortissimorum res gestas, sed veri numinis laudes suo esse concentu primitus persecutam.

At obiiciet quis. Prima hominum vita agrestis fuit: pastorum igitur vitam, moresque, non vero Deum prima carmina commendarunt. Ultro damus, quod indubiis firmatur argumentis, primos homines in agris vitam traduxisse: neque inficiandum est, longe laetiores dies, minoribus curis distentos, neque tot exagitatos cupiditatibus, campestres illos rudesque homines condidisse. At quaero, quonam pacto, hisce concessis, probari potest prima carmina vitae rusticae celebrandae fuisse dicata? In medium afferant monumenta, si possunt: antiquissima enim illa volumina, quae obtinent fidei divinae auctoritatem, rem aliter se habere confirmant: huc accedit non tenuis ponderis ratio, quam a sapientibus viris in vulgus editam non semel expendi. Quum campestres voluptates erant diuturnae, et assiduo usu perfamiliares, ne in mentem quidem ipsis venire poterat, easdem perpetuo carmine celebrare. Quum vero hominum coetus satis crevere, ordines civium constituti, seque oppidis, moenibusque cinxerunt, animum ad campestrem vitam exoptandam converterunt, in qua minores molestiarum moles inesse putabant. Neque id mirum videri debet: ita enim sumus natura comparati, ut commoda quibus in praesentiarum utimur, aspernemur; quum absunt, eadem assequendi desiderio laboremus. Iamvero mirari desinamus, poeseos primordia cum religionis initiis commisceri, quum Deus ipse canentium animos divino quodam spiritu afflaverit, eorum mentibus arcana retexerit, et futuri eventus ambages aperuerit. Ipsi illi viri qui aut Dei monentis consilia hebraeo populo praenuntiabant, aut tantis debitam sceleribus cladem minitabantur, aut vota, quorum rei erant, persolvebant, nonne poeticos numeros adhibuere? Evolvite Ezechielis, Isaiae, Danielis, Osee, aliorumque modos, Iobi querimonias, Ieremiae eiulatus, Salomonis effata, pientissimi Davidis vota, preces, et gemitus expendite; nonne omnia sanctissimis ornata sententiis, vividis distincta coloribus, spirantibus adeo expressa imaginibus, ut, qui in orientalis poeseos natura sit novus, omnem praetergredi modum videantur? Silentio praetereo, et facile patior sileri tot graecos, et latinos religionis nostrae vindices, et adsertores, qui maiorum vestigiis ingressi, summi numinis praeconium carminibus commiserunt. Missos facio Nazianzenum, Damasum, Paulinum, Prudentium, Thomam, Bonaventuram, qui poeticam facultatem ad sacros hymnos deduxerunt, ut non sine laude maiores nostros fecisse non ignorabant. Quapropter iure optimo divinus ille Plato rem sacram poesim esse, neque quempiam, nisi Dei numine afflatum, posse carmina modulari contendit, quum ab eo velut auctore, et parente omnis poetica ratio ducatur.

A. ANGELINI.

Magi venerunt ab Oriente....

Cernitis? coelo rutilans Eoo
Extulit sacros nova stella vultus,
Atque divinae sobolis supernum
Nuntiat ortum.

Ecquid, o Reges, dubio morantes
Volvitis curas animo? timorem
Ponite incertum, atque alacres amica
Linquite tecta;

Sive facturi per inhospitales
Montium tractus iter, impeditas
Sive per silvas ubi rara monstret
Semita calles;

Ite; nam flexum ancipitem viarum
Sideris cursus reget auspicatus:
Ite; non merces veniet ferendo
Parva labori.

Quid loquor? tectis patriae relictis,
Dirigunt, astro praeeunte, gressus;
Iam tenent Bethlem subeuntque tecti
Limina reges,

Foeno ubi fultus latus immerenti
Molle divinus recubat puellus,
Pulcra cui blandum roseo renidet
Gratia vultu.

Ecce procumbunt genibus minores,
Rite et infantem prius adprecati
Fervidis votis docilem beato
Munere donant.

Lapse stellatis, puer alme, regnis
Gentis humanae reparare casus,
Debitos, quamvis videare vilis,
Excipe honores.

Iure se cunis humiles, tibique
Principes sternunt, merito potenti
Dextera sceptrum et diadema summo
Vertice ponunt.

Tu casa natus, puer, exoleta
Gentium assuesce imperitare regnis;
Imperi fines domito explicabis
Latius orbe.

Sub tua Euphrates Tanaisque iura
Defluet, septemgeminusque Nilus,
Indus et centum tumidae triumphis
Tibridis undae.

Te colent unum populi, tuumque
Gestient longe resonare nomen
Aurea qua sol oritur quadriga
Quaque recumbit.

CAES. DE ANGELIS S. I.

Quinam et unde Magi?

MAGORUM verbum quid sibi velit non ex eius notatione inquirimus, sed ex communi sententia, qua notum est maleficam quamdam artem significare, sive diabolicam superstitionem aut divinationis cultum, aut occultarum rerum scientiam vel perabditam prodigiorum peritiam, eamque obscoenis ritibus permixtam et impiis. Itaque alias utuntur eo verbo Scripturae, praecipue in veteris testamenti libris. Quae quum ita habeantur, legitimum est investigare quinam illi fuerint Magi, de quibus S. Matthaeus in Epiphaniae festo enarrat.

Hos quidem et mendaces idolorum cultores et infernalis disciplinae artifices nonnulli etiam interpretantur, sed huiusmodi accusationi nullam afferunt probationem. Quinimo quum Evangelium Matthaei primum aramaico sermone ab eo fuerit exaratum, quod nunc desideramus, verbum ipsum quo usus est Matthaeus nemo est qui sciat, atque ita num recte fuerit in aliam linguam translatum. Quamobrem illos credere possumus et doctos fuisse et sapientes viros, caelesti praesertim disciplina peritos, magnoque imperio praeditos, ut semper hactenus Ecclesia tenuit.

De vulgi autem opinione, qui eos reges fecit non omnes Sacrarum Scripturarum interpretes idem sentiunt; huiusmodi enim traditio non ultra sextum ecclesiae saeculum duxit origines; nam vetustissima monumenta de ipsorum regno silent omnino. Quin etiam Matthaeus, qui Herodem vocat regem, Magos tamen eo titulo numquam appellat, quod praesertim ad Iesu pueri gloriam alias non neglexisset. Et profecto quomodo regulus ille Herodes eos clam ad se vocavisset et sua iussa imposuisset? Quomodo Magi reges tulissent iniuriam? Aut quo animo, nisi Angelus alias monuisset, ad Iudaeorum regulum rediissent enarraturi locum ubi esset puer? Quibus dubiis concordant veteres coemeteriorum picturae, ubi numquam Magos regis habitu conspicuos vidimus.

De patria eorum nulla pariter notitia: nam « orientem » tantum Evangelium adnotat, quod de omni regione trans Palaestinam aeque intelligitur. Sed vetustissima traditio certo asserit Hebraeos eos non fuisse; alias enim non quaesiissent ubinam puer esset natus « rex Iudaeorum », nec Herodem regem honoravissent. Afros eos nonnulli dixere, alii Aegyptios, alii Dama-

NOVUM NORVEGORUM REGNUM.

Pactio Carlopoli in urbe, octavo kal. Octobris signata nuper a popularibus tum Suetiorum tum Norvegorum legatis rata habita, foedus latum sexto Idus Iulias a. MDCCCV inter duos populos in unum regnum coactos omnino abstulit; iamque, Suetiis Oscarium regem retinentibus, Norvegi Carolum, Danorum principem, quem suum elegerunt, sollemni pompa in thronum collocarunt, illud renovantes, quod a media usque aetate proprium habebant. Ipsi enim ad exitum saeculi XIV suos reges habuere; postea vero iure haereditatis Danis regibus accesserunt. Anno tamen MDCCCXIV, post magni Napoleònis occasum, Danorum regem, huius socium, sua iura de regno Norvegico abdicare oportuit. Tunc Eisvoldium ad urbem ex omnibus regni provinciis legati convenerunt prope Christianiam, ibique legem de libertate populi sui tulerunt, atque rempublicam suam constituentes, optimatium ordinem privilegiaque abrogarunt, civitatisque consulatum iamtum Danorum regis filio dedere. Verum contra populi iussa, Russi, Borussique, Angli et Austri, qui Napoleonem vicerant, decreverunt ut Suetiorum regi, pro adempta Finlandensium terra, Norvegorum regnum offerretur. Rex autem proditor quasi exstiterat benefactoris sui Gallorum Caesaris, qui, si Norvegorum quoque principatum obtinuit, Einsvoldensibus statutis iurare fidem debuit, ita ut suas leges Norvegi asservaverint, ac, si dempseris regiam auctoritatem, in libertate manserint.

●

Modo itaque pristinae legis primus tantum iussus sublatus est, quo Norvegorum libertas sub rege, ut aiunt, *constitutionali* sancta fuerat, Einsvoldensi pactione ceterum servata; nisi ea exceperis, quae novissimo tempore mutata sunt. Popularis illic coetus in duas partes dividitur ad legum latarum examen; post comitia legati conveniunt ut secreto suffragio inter se quartam partem suorum designent quae senatum constituat; quum vero ad legum lationem veniatur, coniunguntur omnes iterum ad suas proferendas sententias. Trigesimum annum omnes legatos habere oportet, suffragatores vero non minus quam viginti quinque annis esse natos; eliguntur quoque legati extra numerum ceteris deficientibus sufficiendi.

Viginti provincias regnum habet, quarum singulis suae sunt regiones et municipia. Oppida proprios coetus constituunt duos, quorum alter res oppidanas plerumque gerit, alter de gravioribus negotiis censet. Iurisdictionis tres ordines recoluntur; appellationes duae. Sunt quoque et ecclesiasticae et mercatoriae curiae, quae pro suis quaeque negotiis ius dicant: religio civitatis, luterana.

●

Gestorem negotiorum cum finitimis populis novum nunc oportet Norvegos creare. Nam ab anno usque MDCCCCIV decreverant Norvegi gestores suos per varias gentes habere, (consules vocantur), qui sua ibi commercia propugnarent. Vetuit vero Oscarius rex, ut alias notavimus; resque prope ad arma redacta est, quum tandem a sua rogatione Norvegi recesserunt. Discordia tamen ea ex die oborta ad hodiernam usque decessionem paulatim crevit; sine sanguine tamen, ut Norvegi voluerunt, sed pacifice perfectam.

●

Norvegorum ingenium revera populare dicendum; qui ab anno usque MDCCCXXI, optimates aboleverunt: mox de pueris ludo erudiendis publico legem tulere primique arbitrales iudices de contentionibus inter gentes in Europa acceptilarunt. Sunt tamen et ibi factiones, altera auctoritatis, altera libertatis, alia denique socialistarum, quorum sectatores quotannis crescunt. Magis vero huc usque potuerunt libertatis fautores, qui iam secessionem a Suetiis voluerunt, atque proprium vexillum, quod Nansenius etiam navi suae *Franciae* celeberrimae imposuit; modo ad novas tendunt oeconomicae rei ferendas leges. Diaria eorumque scriptores, graves hi quidem in Norvegia et plerumque veraces, plurimum possunt; qui enim diurni commentarii olim septem fuerant, medio XIX saeculo ducenti, hodie quadringenti supra millia dinumerantur: quae si cum parvo totius populi numero comparentur, haud ferme pauca videbuntur. Et plane nonnulli diariorum usque ad XX millia exemplaria quotidie effundunt, ut *Verdens Gang* illud, cui Nansenius primum telegrapho Tromsöe ex litore scripsit.

●

Est autem Nansenius idem una cum Bjoernsternio atque Ibsenio scriptoribus doctorum princeps illius gentis. Ibsenius multum suae vitae tempus in Italia degit; quinimo Sigurdius filius eius doctor Romae renuntiatus est. Bjoernsternius, licet septuagenarius, viridi valetudine vivit; Italiam nostram et ipse summopere diligit, ubi superiori aestate Montelaurentii ad oppidum rusticatus est, tribunus item atque orator Norvegorum celeberrimus. Nansenium denique itinere suo hyperboreo omnibus notum non est quod ultra commemoremus.

Hae gloriae Norvegorum; haec nova eorum fata maturantur.

DE POESI

I.

Poeticae facultatis origo.

Antequam ad illos veritatis fontes accedamus, e quibus recta de poeticae facultatis primordiis notio ducitur, graecorum poetarum sententias expendere iuvat, quae licet mythicis commentis involutae, aperte tamen declarant, quaenam de poeseos origine mentibus eorum insedisset opinio. Nulla ars eorum iudicio sanctior, nulla maioribus sacrata mysteriis, quam poesis, quae Deos iactat auctores, primosque vates cum diis permiscet. Apollinem enim artis huius parentem, et Mnemosynem novies foecundam Iovi supero chorum artium tulisse sunt fabulati. Instrumenta quoque, quibus cantus consociatur, a Diis reperta, primosque in usus deducta affirmarunt: vocat enim venusinus vates Mercurium *curvae lyrae parentem*, eoque magistro Thebanum Amphionem ad lyrae tactum carmina modulatum. Pani sylvestri numini primas impares arundines cera coniunctas tribuit Maro:

Pan primus calamos cera coniungere plures
Instituit; Pan curat oves, oviumque magistros.

Ipsi quoque mortales, qui eorum opinione primi carmina meditari coeperunt, a diis procreati efferuntur. Sic de Lino, et Orpheo memoriae proditum est,

. . . Huic mater quamvis, atque huic pater adsit,
Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo.

Plato etiam, Tullii opinione, divinus poetas identidem appellat deorum liberos, atque interpretes. Me non fugit, haec poetarum fuisse commenta. At enim sapientissimus ille iurisperitus parthenopaeus, naris sane emunctae in rebus poeticis, Ioannes Vincentius Gravina, Petri Metastasii institutor et auctor, affirmat, omnesque cum eo critici contendunt, sub fictitio fabularum velamine non dubiam veritatem latere. Veteres enim philosophi, ut morem hominum ingeniis gererent, quorum oculos vividus veritatis fulgor perstringebat, fabellas huiusmodi excogitarunt, quo facilius id, quod optarent, assequerentur. Nos vero rem philosophica disquisitione vestigantes, quod fictum est, reiiciamus, quodque veri notas praefert, intueamur: sic sine labore inveniemus a graecis et latinis divinam poeticae facultati originem fuisse tributam, Deumque adeo sublimis artis fuisse auctorem.

Sed alia longe firmiora, et puriori e fonte profecta argumenta in medium proferamus, quae nostrae pondus sententiae adiungant. Quoad remotissime potest mens nostra anteacti temporis monumenta, quae ad hanc aetatem usque pervenerint, intueri, sacram huius facultatis originem inveniemus. Prima carmina, quae inter homines celebrata fuisse constat, ecquos praeseferunt sensus, cui dicata, cuius laudes persequuntur, quae vatum animos vis agit? Extra omnem dubitationis aleam situm est, historicisque firmatur monumentis, primum car

EX HISPANIA

De musica sacra apud Hispanos.

Miro sane aestu verba Pii Papae X in votis habentis restaurationem musicae sacrae in Hispania accepta fuere. Episcopi pro viribus laborant ad usum fideliter reducturi quae imperata sunt a Pontifice; inter eos primas obtinet Emus Ecclesiae Princeps Salvator Casañas, Episcopus Barcinonensis. Praesul hic praeclarissimus, ubi vocem Petri audivit, media peropportune adhibenda se totum dicavit quaerere. Itaque tribunal constituit ex musicae artis bene peritis, quorum officium non unum esset ad examen redigere omnes quae ad liturgiam pertinerent compositiones, sed, uti praecipit Summus Pontifex, id quoque curare, ut musica sacra conditionibus cantorum, optimaeque exequutioni respondeat.

Hoc tribunal ut se strictius ad praescripta in « Motu Proprio » accommodet, quatuor praecipue capita sibi constituit, quibus huius caetus indices uti debeant veluti norma ad munere suum bene fungendum:

1um Musica sacra in forma, stylo, ac dimensionibus consentanea actui cultus esse debet; et ea magis sacra erit et liturgica, quo in numero aestro et sapore, proprius melodiae gregorianae accedat.

Hic igitur ordo erit stabiliendus circa dignitatem et selectionem musicae sacrae in suis dissonis formis:

a) Cantus priscus gregorianus a maioribus nobis traditus;

b) Poliphonia classica ubi media non desint, quae ad exequutionem necessaria evadunt;

c) Recens poliphonia comitante aut non organo;

d) Musica prisca aut recens, quae in maxima parte chori servet characterem comitante organo aliisque musicis instrumentis (si ad hoc Ordinarii venia habeatur) dummodo theatralia themata in mentem ne revocet et in forma cetera profanarum compositionum structuram ne imitetur.

2um Offerendae quum sint Deo res in se bonae et pro viribus excellentes, suaviter et fortiter curandum, ut musica in ecclesiis et oratoriis exequenda, integre respondeat et praescriptis in « Motu Proprio » coaequetur.

Exemplum hoc primo praebere debent ecclesiae digniores et maioris momenti, non immemores Pontificem et Sacram Rituum Congregationem significare, indulgentiam non adhibendam, moram non consentiendam abususque firmiter statatimque esse evellendos.

3um Indicum coetus operam impendet in quaestiones, quae obviam ibunt perficiendis Pii Papae X praeceptis, Praesulem dioecesanum certiorem faciens et ad synthesim redigens dubia inita, ut hic ea decernat et constituat, quae sibi magis arridebunt.

4um Piarum virginum chori non se immiscere poterunt in liturgicis canticis; nec in actibus quidem extraliturgicis. Ceterum liceat fideli populo modulari, mixtis cantoribus, gregorianum cantum e. g. *Tantum ergo*, *Salve Regina* etc. aut melodiam quamdam popularem ut *Santo Dios* (ut dicunt Iberi), etc.

Liciti manent piarum virginum cantici sive in earum Confraternitatis solitis festis, sive in extraliturgicis actibus, uti sunt *Mensis Mariae* dictus, *novendiales preces*.

Non praetermittendum, dioecesanam synodum praecipere ut virgines in ecclesiis modulaturae nunquam in presbyterio consistant, et si fieri possit, ne in Choro quidem. Hoc quoque agendum, ut reiiciantur quamplurimae (in Hispania dictae) *letrillas*, *Ave Maria* et similia longe aliena musicae sacrae requisitis, quae, uti praescribit noster amantissimus Pontifex, esse debet et « decora et digna et sancta ».

Optimo auspicio criticorum coetus laborem inchoavit primo circa Missarum musicam. Post maturum diuturnumque examen decreverunt iudices menti Pontificis alienas Missas sic scriptas ad instar Mercadante, Rossi, Fornelio, Mumdi, Badia, Ventura, Casanovas, Andrevi; Missas quoque de Requie, quarum auctores habent Melchior-Ferrer, Cosme de Benito, aliasve harum similes.

Quod vero attinet ad Missas comitantibus instrumentis musicis, non praetermittendum eas non posse cantari nisi obtenta prius dioecesana venia.

Utpote praescriptis in Motu Proprio congruentes, hae possunt Missae in ecclesiis cantari, scilicet Palestrinae, Victoriae, Morales, Pujol, etc.; hae quoque recentes comitante organo: Perosi, Haller, Eslava *en la*, Witt, Foschini, Ravanello, Santesteban, (exclusis verbis *Gloria in excelsis Deo*).

Quae vero de « schola cantorum » cauta sunt, aliaque de re praescripta, ea, ne hodie simus longiores, ad alium numerum delegamus.

Modiliani scrips. I. M. J. *Sch. Piar.*

COLLOQUIA LATINA

Iactus lapidum aut discorum ad metam (1).

MATTHAEUS. — Quo lusu hoc pomeridiano tempore oblectabimur?

IULIUS. — Ut nunc fert anni tempestas, lapidem mittamus ad metam terrae defixam.

M. — Non displicet. Adiungamus nobis Celsum et Arnoldum.

I. — Huc adeste, Celse et Arnolde: placetne colludere?

CELSUS. — Ea ipsa causa huc convenimus, vix sumpto bene prandio.

ARNOLDUS — Sunt mihi lapides duo percommodi.

Coloniensis Ecclesiae Cathedralis prospectus ad Occidentem versus.

M. — Ego mihi quaero et aegre invenio.

A. — Ego te altero meorum dono; accipe. Experire an commodus sit.

M. — Habeo gratiam. Ego et Iulius una in vos certabimus.

C. — Per nos licet, agesis, vos priores iacite.

M. — Auspicabor. Faxit Deus ut feliciter cedat. Ohe? optime cecidit.

A. — Brevi te hoc lapide praetervetero.

M. — Hac lingua, existimo.

A. — Etiam hac manu.

M. — Accedis, fateor; non tamen praetervertisti me. Et tu fac adiicias, Iuli; nullo negotio vincemus duobus. Huc in pedis mei iace vestigium, aut inter utrumque hunc lapidem.

I. — Tentabo si quid potero.

M. — O iactum optimum et commendandum! Vicimus duobus.

(1) Ex opere IACOBI PONTANI cui titulus *Progymnasmatum latinitatis* (Monachii, M DC X). — Passim retractavit I. F.

scenos; sed quo pacto regiones illae ad orientalia Iudaeorum limina referantur? Melius alii Persas vocant, quorum sententiam ipsum Magorum nomen probat, quo Persarum quoque satrapes significantur, et pilei forma, qua pileati vetustissimis in tabulis Magi apparent.

Sed Magorum patriam Chaldaeam vel Babiloniam fuisse credunt quoque multi; alii autem Arabiam et Mesopotamiam, quas sententias ut probent multa afferunt verba Scripturarum, de Chaldaeorum sapientibus, de auri, incensive mirrhaeve fructibus eas per regiones copiosis; quae tamen singula in tanta dissensione sunt, ut passim in adversam partem hinc pariter et inde a scriptoribus trahantur.

Nos vero dum Persarum sententiae magis accedimus, reliquas in perardua quaestione non reiicimus omnino, quia tum Orientis partes pro Syria, Armenia, Arabia, Mesopotamia passim in Scriptura usurpantur, tum quia ignorare nos fatemur hactenus, quibus reapse verbis suo in manuscripto eas regiones Matthaeus designaverit, quae « a partibus orientalibus » latine ex graeco volumine sonant. Si quis vero dicat reges proxima ex aliqua terra venisse oportere, quippe qui iter octo vix dierum compleverint, probe fallitur, quum recens investigatio probet, eos nonnisi post annum a Christo nato Betlehem adventasse. Rem quidem Ioseph Nogara, doctor in Muntino seminario, exposuit, qui Magos Betlehem non prius pervenisse demonstrare contendit, quam Maria templo Iesum obtulerit seque purificaverit.

Inde series factorum de Nativitate Iesu hisce emendanda apparet: puerum octavo kalendas Ianuarias natum, kalendis ipsis circumcisum fuisse; quadragesima vero ab ortu die purificationem Virginis esse celebratam, post quam, uti Lucas narrat, sacrosancta familia Nazareth migravit. Inde, domesticis rebus dispositis, Betlehem rediit, ubi, anno exeunte, vel primo insequentis tempore, puerum Magi adoraverunt. De ipsa tamen die visitationis nihil certum videtur; sed nondum alter ab ortu Iesu diffluxerat annus quum Herodes rex iussit « secundum tempus quod exiquisierat a Magis » pueros Betlehemitas a bimatu et infra enecari. Nonnulli kalendas Maias anni DCCXLIX post urbem conditam tenent, alii diem ortus anniversariam; multi octavo idus Ianuarias, uti mos invaluit festum celebrandi. Sed animadvertendum est Orientis populos Magorum adventum ipsa Nativitatis die celebrare, quod pariter primis Ecclesiae temporibus cautum accipimus, quod et in tertia Missa de Nativitate Evangelium quoque comprobat.

Octavo autem idus Ianuarias non una Epiphaniam sed et Baptismum Iesu, et Nuptiarum miraculum commemoramus; quae tamen non una eademque die contigerunt, siquidem Iesus, post baptismum acceptum in desertum ut ieiunio et poenitentiae operam daret, secessit.

Trinum Magorum numerum communis sententia affirmat, sed ex Matthaeo non arguitur, neque id apud veteres Patres legimus adnotatum. Primus Origenes eos tres fuisse scribit, quem diu postea sequuntur S. Maximus Taurinensis et S. Leo. Ceterum antiqua quoque monumenta tres eos plerumque exhibent, quamquam picturae non desunt, ubi et duo, et quatuor et octo usque conspicimus; quinimo Matthaei glossator, « operae imperfectae » auctor, eos ad duodecim auget, ut Syrienses populi iuxta Armenum menologium tenuere. Strabo autem in sua « Glossa ordinaria » eos « multos » dicit. Trinum vero numerum, utpote symbolo magis aptum, plerique auctores facile induxerunt.

Coloniensis Ecclesiae Cathedralis prospectus.

Magorum nomina haud secus incerta. Patres silent; sed vetus Parisiensis bibliothecae codex, VII forte saeculo scriptus, primus Balthasarem, Melchiorem Gasparemque eos vocat. Sed alii alia habent, ut Armenus quidem scriptor, qui tradit eos Syriace dictos Kaghpa, Badadilma, Badadakharida; alius graece vocat Appellica, Amerin, Damascon; alius hebraice Magalath, Galgalath, Sarakin; neque deest qui eos appellet Ator, Sater, Paratoras: ut de Armeniis populis non dicamus, qui duodecim magos dinumerantes, duodecim habent eorum nomina, quibus et patronomica non desunt.

De astro denique, seu stella quae Magos duxit, variae pariter sententiae. Idelerius consuetam et nullimode prodigiosam eam putat; alii putant bolidem ad locum praesepii cecidisse. Nos autem, quocumque res se habuit, Iesum Redemptorem adoramus, cui placuit stellae indicio sese natum exteris gentibus revelare.

COLONIENSIS ECCLESIA CATHEDRALIS

Magorumque sepulcrum.

Iuxta piam Christianorum traditionem, Magi, qui Iesum infantulum visitarunt, Christi fidem a Thoma Apostolo edocti episcopique creati, vitae cursum tamquam divini Verbi martyres absolverunt. Eorum exuviae ex Arabia, Constantino cognomine Magno Romanam rem moderante, Byzantium primum translatae, deinde Mediolanum, denique a Friderico imperatore anno MCLXIV Coloniensi episcopo donatae feruntur, super iisque aedes insignes excitatae, quae maximum atque perfectissimum Gothicae artis monumentum praeseferunt.

Quamquam enim Colonia urbs, quam Nordicam Romam nuncuparunt, byzantinis aedibus redundat, ubi romanicus gothicusque stilus ac memoria orientalis artis simul consociantur; nihilo tamen magis quam cathedrali ecclesia sua iure gloriatur. Eam primum cogitavit Engelbertus Bergensis episcopus, primumque lapidem a. MCCXLVIII posuit Corradus von Hochstaden, qui ei successit. Templum, quod mediae aetatis triumphus appellari quidem potest, quinque alis constat ac veluti sylvam ex parvis pyramidibus obeliscisque praebet varie insculptis, binisque turribus decoratur, quas nullum orbis monumentum aemulari valeat. Quid autem peculiariter dicam de latere ad occidentem versus? Luxurians eius quasi Gothorum florum apertio vix ut admiremur sinit aedificii lineas, quae tamen simplices omnino magnificaeque designantur. Indicent lectores, quorum oculis fideles hodie imagines subiicimus.

Nec avarum pecunia, nec doctum cognitio rerum unquam replevit.

Pius II, apud *Plat.*

Hoc est maximum ignorantiae malum, quod credit eum scire, qui moneat.

QUINTIL., lib. XII.

prodest homini, si mundum universum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur? (1).

Quo quasi fundamento posito, alterum sequitur: inter motus mutationesque, quibus modo Russicum Imperium turbatur, simulque ea pars Poloniae quae eidem paret Imperio, debere catholicos homines a pace atque ordine stare constanter. Qua in re meminisse omnes iuverit, quae, die XIX martii MDCCCLXXXXIV, Decessor Noster felicis recordationis ad vos perscribebat: «Qui vero sint sub potestate, debere constanter » reverentiam et fidem servare principibus, tamquam » Deo regnum per hominem exercenti, eisdem obtem» perare, non solum propter iram, sed etiam propter » conscientiam (2), pro ipsis adhibere obsecrationes, » orationes. postulationes, gratiarum actiones (3): » debere sanctam custodire disciplinam civitatis: ab » improborum machinationibus sectisque abstinere, » nec quidquam facere seditiose: omnia conferre ad » tranquillam in iustitia pacem tenendam».

Hanc porro ut tranquillitatem pacis catholici, non solum adament votisque contendant, sed etiam, ut officium est, actuose maturent, partamque tutentur incolumem; necesse ipsis omnino est ut, turbulentium sequuti exempla, in sodalitates coetusque coeant, ubi coniunctis consilio atque opere, pro religione ac patria cum efficacitate dimicent. Illud autem eiusmodi consociationibus propositum esse in primis debet, ut cessationes operum ex condicto, quae modo sunt frequentissimae cum immani communis boni iactura, omnino prohibeantur: eae autem ut tollantur penitus, levandis opificum ac proletariorum necessitatibus tum animi tum corporis ex veritate studeant. Quo in genere, laudabilis equidem est oratio, quam, superiore iunio exeunte, Venerabilis Frater Archiepiscopus Varsaviensis ad dominos operariosque habuit. Hortationem eius pariterque Nostram ut Poloni omnes accipiant alacriter, optamus et obsecramus. Videant universi ne quid patria ulterius detrimenti capiat. Quod ut ne fiat, nemo sit vestrum qui, ex praescripto Servatoris Christi, iustitiam nimirum et caritatem colendo tuendoque, civitatis conditionibus in melius provehendis diligentissime non adlaboret.

Unum vero est, quod singulari animadversione catholicorum dignum tenemus. Cum namque optimi utilesque civitati homines non aliter creentur, quam si rite probeque a pueris erudiantur; commune omnibus officium est, quacumque via ac ratione, quae legibus data sit, eniti et contendere, ut catholicis adolescentibus eiusmodi pateant gymnasia, ubi de catholicis institutis et moribus praeceptio sit ac disciplina. Qua in re, Venerabiles Fratres, diligentiam vestram, quam equidem cognitam perspectamque habemus, excitare iterum placet. Vobis namque, aeque ac parentibus, christianae puerorum eruditionis procurandae onus officii est impositum. — Hic vero, quoniam in scholarum mentionem incidimus, omittere nequaquam possumus monere graviter adolescentes, qui studiis dant operam, ne, politicis de causis, a ludis celebrandis ex condicto cessent. Multa enim nec levia, quod Venerabilis Frater Archiepiscopus Varsaviensis iam innuit egregie, ex eiusmodi cessationibus tum privatim tum publice eveniunt damna.

Quo tamen haec omnia, quae huc usque exposuimus, effectu ne careant, restat, Venerabiles Fratres, quod vestrum demum est, ut omni studio omnique contentione ad adolescentem clerum rite informandum adiiciatis animum. Salus enim populi maxima ex parte a sacerdote pendet. Nunc autem, quoniam infesta adeo sunt tempora, sacerdotibus opus est, qui doctrina sana vitaeque sanctimonia praecellant, eâque animi generositate et constantia sint praediti, qua, carni et sanguini non acquiescentes, omnia contemnere, omnia perpeti pro Christo sint parati.

Postremo, antequam scribendi finem faciamus, placet potentissimi Imperatoris vestri, cuius exploratum in Nos amicitiae animum habemus, sapientiam clementiamque publice laudare, quod edicto XXX die superioris aprilis dato, de conscientiae libertate subiectos sibi populos securos fecerit. — Qui quidem concessus, unde cunctorum animi sunt recreati, cum edicto altero diei XXX octobris confirmatus fuerit atque amplificatus; oportet vos, Venerabiles Fratres, omni ope atque industria iuvare illos qui, sua sponte et voluntate, ad catholica sacra transire malint. Non politica res in his agitur, sed tantum aeterna animarum salus. Est igitur episcoporum ius atque officium normas praescribere, quibus utatur clerus in admittendis ad sacra nostra, qui libere id velint. Has normas, Venerabiles Fratres, ut collatis consiliis concordique sententia decernatis volumus; ita quidem ut in universis dioecesibus una atque eadem vigeat agendi ratio. Crescente autem fidelium multitudine, mittet profecto Dominus operarios in messem suam. Interim vero dilectos filios, sacerdotes dioecesum vestrarum, hortamur, ne duplicatum forte laborem fastidiant, illud memores, omnium divinorum divinissimum cooperari Deo in salutem animarum.

Ceterum monemus omnes ut tributa modo civilia iura modeste ac diligenter exequantur, eo videlicet spectantes unice ut parens Imperio Russico Polonia secundioribus semper conditionibus utatur. Quod sane ut obveniat, partes Nostras, utpote patris Poloniae vestrae amantissimi, apud potentissimum Imperatorem nunquam desiderabitis.

Munerum divinorum auspicem et singularis Nostrae caritatis testem, Apostolicam Benedictionem vobis, Venerabiles Fratres, et cleris populisque vestris amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die III decembris MDCCCCV, Pontificatus Nostri anno tertio.

PIVS PP. X.

(1) Matth. XVI, 26.
(2) I, Rom. XIII, 5.
(3) Tim. II, 1, 2.

II.

SS. D. N. PII PP. X.

allocutio habita in Consistorio d. XII mens. Decembr. MDCCCCV.

Venerabiles Fratres,

Amplissimum Collegium vestrum iterum hac die spectare coram, equidem Nobis accidit iucundissime. Vellemus autem, ad hanc iucunditatem augendam, ea posse de Christi Ecclesia, cui praesumus, vobiscum communicanda proferre, quae laetitiam parerent, optatoque animos solatio perfunderent. Quid enim Nobis, quid vobis desideratius, quam sedere Ecclesiam in pulcritudine pacis; filios eius, fortes in fide et caritate ferventes, sicut novellas olivarum esse in circuitu mensae illius; reges et principes ambulare in splendore ortus eius; et adorare vestigia pedum eius, omnes qui detrahebant ei, et vocare illam Civitatem Domini et Sion sancti Israel?

Sed heu! scitis nimium, Venerabiles Fratres, atque intimo doletis corde, non hisce Nos conditionibus uti, eaque contra esse tempora, quae peiora in dies portendant, meliora praecipere vix sinant.

Utique, quod Dei miserentis est opus, annuntiatur fides in universo mundo: atque ibi laetiores occurrunt segetes, ubi, humano quidem iudicio, minus surrectura semina sperarentur. Regiones loquimur, ubi a catholica doctrina dissidetur, easque in primis quae vanis adhuc superstitionibus gentium destinentur. Crescit enim illic verbum Dei et augetur numerus discipulorum, loquente Deo pacem in plebem suam.

Verum, quod angore maximo commemoramus, si oculus animosque alio convertimus, ad nationes nimirum quae catholico censentur nomine; quanta ubique trepidationum causa, quanta moeroris! Metuimus plane ne plerisque impleatur quod scriptum est: Auferetur a vobis regnum, et dabitur genti facienti fructus eius!

Qua de re, ea plano gens vehementissime his diebus sollictos anxiosque Nos habet, quae gloriosa huc usque primigenae Ecclesiae filiae appellatione nuncupata est. Attamen de legibus, contra omnes iustitiae regulas adversus Ecclesiam ibidem nunc latis, mens est, opportuniore tempore, consideratius et gravius, pro apostolico munere vos alloqui.

Ne tamen animos haec inter despondeamus, illud sane prohibet, Venerabiles Fratres, quod Christus in Evangelio saepe nos commonet; eam scilicet in hisce terris Ecclesiae sortem perpetuo fore, quam Ipse sibi, pro hominum reparatione, sponte susceperat. Persecuti sunt me, persequentur et vos. — Eritis odio omnibus propter nomen meum. — Nolite mirari si vos odit mundus, quia me priorem vobis odio habuit. Quae cum vera esse non dubitemus, gloriemur in tribulatione nostra; quamdiu enim persecutionibus tentamur, responsum in nobis habemus requiescere super nos qui est spiritus Christi. Concutitur Ecclesia; sed fides in tentationibus roboratur; et qui probati sunt, manifesti fiunt in nobis, et auferuntur zizania de medio tritici. Caveamus igitur ne Christi unquam reprehensione mulctemur, quam Petrus, adhuc infirmus mediisque in fluctibus metuens, audivit: Modicae fidei, quare dubitasti? — Interea, officii memores, perseveremus unanimiter in oratione, omnigenaeque pietatis operibus conciliare nobis Dei clementiam studeamus; qui, cum sanabiles fecerit nationes, tranquillitatem et pacem, statuto providentiae tempore, benignus impertiet.

Iam, Ordinem vestrum, quia nonnulli concessere naturae, supplere hodie decretum est. Quo in officio praestando, volumus etiam benevolentiae Nostrae testimonium Americae Latinae universae exhibere, honorem romanae purpurae in eius fines primum inferendo. Quare placuit egregios viros designare quatuor, quos Collegio vestro accenseamus. Vario hi quidem in genere elaborarunt; sed omnes Ecclesiae et apostolicae Sedi egregie se probaverunt.

Sunt autem:

IOSEPH SAMASSA, *archiepiscopus agriensis.*

MARCELLUS SPINOLA Y MAESTRE, *archiepiscopus hispalensis.*

IOACHIM ARCOVERDE DE ALBUQUERQUE CAVALCANTI, *archiepiscopus Sancti Sebastiani Fluminis Ianuarii.*

OCTAVIUS CAGIANO DE AZEVEDO, *pontificiae domus Nostrae praepositus.*

Quid vobis videtur?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum apostolorum Petri et Pauli et Nostra, creamus et publicamus sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales

Ex ordine presbyterorum:

IOSEPH SAMASSA.

MARCELLUM SPINOLA Y MAESTRE.

IOACHIM ARCOVERDE DE ALBUQUERQUE CAVALCANTI.

Ex ordine diaconorum:

OCTAVIUM CAGIANO DE AZEVEDO.

Cum dispensationibus, derogationibus et clausulis necessariis et opportunis. In nomine Patris ✠ et Filii ✠ et Spiritus ✠ Sancti. Amen.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS

SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE.

Ex Congregatione Episcoporum et Regularium:

Episcopus licite valet confessarium ordinarium monialium unius monasterii pro alius monasterii monialium ordinario confessario designare. Prohibetur vero Regularibus confessarios ordinarios sororum votorum simplicium esse, sicuti pro monialibus eis vetitum est. (Ex decr. d. I mens. Sept. a. MDCCCCV).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum, Indulgentiarum et Sacrarum Relliquiarum:

Declaratur constare de martyrio eiusque causa Venerabilium Servarum Dei Teresiae a S. Augustino et sociarum eius in Gallia an. MDCCXCIV, itemque de signis seu miraculis martyrium ipsum illustrantibus. (Ex decr. d. XXIV mens. Iunii a. MDCCCCV).

— Tertiarii Ordinis Carmelitarum in processionibus incedere possunt sub eadem cruce Ordinis primarii, data tamen praeferentia fratribus primi Ordinis. (Ex decr. d. XXX mens. Iun. a. MDCCCCV).

— Privilegium S. Viae Crucis non cessat, si S. Via Crucis, quae in veteri Ecclesia destructa legitime

C. — Ad oppositam metam tantumdem et nos praestabimus.

M. — Iustum perverte iactum, si potes.

C. — Eia! lapis meus adhaeret metae.

M. — Meus item est proximus.

C. — Sed longiore intervallo.

M. — Metiamur.

C. — Cedo virgulam, aut stramen aliquod, Iuli, ut metiar.

M. — Dum arenam decutis, furtim protrudis lapidem tuum. Flatu pulvis dimovendus erat.

C. — Salva pace tua nondum etiam lapidem attigi.

M. — Viden'? nihil est discriminis. Vis redintegrare iactum?

C. — Nolo, sed diiudicent arbitri. Accede huc aliquantisper, Laurenti: lapidum horum uter est metae vicinior?

LAURENTIUS. — Vultis meo stare indicio?

M. — Stabimus.

L. — Quantum visu assequor, est ille propinquior.

C. — Nonne dixeram? Tu, Arnolde, nunc, si possis, hunc depellito; et primas tenebimus.

A. — Metuo ne dum Matthaei peto lapidem, una tuum disiiciam.

C. — Audaces fortuna iuvat... Ne timeas. Malum! sunt tibi vires ergo? Quin adiicis?

A. — Timida manu misi ob periculum.

C. — Inepte meticulosus es.

M. — Hunc si praeterveteris, Iuli, te virum, praestiteris. Successit. Eius lapis minimum palmo propinquior est omnibus. Tota nostra est victoria.

GRAMMATICAE QUAESTIUNCULA.

SAEPE miratus sum quid sit cur in coniunctivo vel potentiali vel dubitativo tempus imperfectum pro plusquam perfecto usurpetur. Casus vero, ut plerumque fit, rem mihi detexit, quum Ciceronianum illud mihi occurrisset: *Quid erat quod quisquam diceret?* Nam ad eam sententiam veni, ut putarem coniunctivum illum nihil aliud esse nisi decurtatum quoddam dicendi genus. Ut enim Cicero dicere potuit: *Quid quisquam diceret?*, ita, quum scripsit: *Quid facerem, quid consilii caperem* et alia huiuscemodi, scribere potuit: *Quid erat quod facerem? Quid consilii erat quod caperem?*

Sed forsitan quispiam hic quaerat: Qui explices Ciceronis illud: *Canes venaticos diceres?* Simili modo, respondeo. Quis enim est qui neget Ciceronem etiam scribere potuisse: *Erat cur canes venaticos diceres?*

P. DE BLASIUS.

Huc omnes pariter venite capti
Quos fallax ligat improbis catenis
Terrenas habitans libido mentes.
Hic erit vobis requies laborum:
Hic portus placida manens quiete:
Hoc patens unum miseris asylum.

BOETIUS.

Boni sibi haec expetunt: rem, fidem, honorem,
Gloriam et gratiam, hoc probis precium est.

PLAUT., *Trinum.*

ACTA PONTIFICIA

I.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII

DIVINA PROVIDENTIA

PAPAE X.

EPISTOLA

AD ARCHIEPISCOPVM ET EPISCOPOS POLONIAE QVAE RVSSICO IMPERIO PARET

VENERABILIBVS FRATRIBVS
ARCHIEPISCOPO ET EPISCOPIS POLONIAE
QVAE RVSSICO IMPERIO PARET

PIVS PP. X.

VENERABILES FRATRES
SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Poloniae populum qua late patet, genere quamvis, sermone ac religioso ritu varium, quam intimo Nos, quam paterno, uno aeque omnem, caritatis studio amplectamur, neminem in vobis arbitramur posse esse qui ignoret. Nam, brevi quidem sed tamen toto, antеacti Pontificatus tempore, nullam Nobis unquam elabi sivimus opportunitatem, qua id luculentissime demonstraremus. Praeterquam enim quod Polonum quemlibet ad Nos transmeantem admissione Nostra facillime summa donavimus; mementote quae Nostra fuerit laetitia, quae exultatio animi quum, anno superiore, pia ex vobis fidelium agmina excepimus, quae ad Nos peregre salutatum venerunt. Quibus illos tunc verbis affati fuimus suavitate plenis! Quae etiam, nuper, iucunditas Nos hilaravit, quum lectissimam e scholis vestris iuventam spectare coram atque alloqui datum est!

Utique, cur genti vestrae tantopere faveamus, Nobis non deest caussa; immo vero suppetit maxima. Memoria enim praeteritarum aetatum si quis cogitando repetat, nullam fere a Poloniae laude vacuam offendet: cuius profecto constantiae ac fortitudini debetur uni, si hostium christiani nominis impetus, religioni ac civili Europae cultui minitantium, fracti demum sunt ac propulsati. Manet maioribus vestris perpetuo haec laus, quod pectorum suorum praesidia, catholicis sacris tutandis, generose opposuerint; unde factum, ut catholici ac poloni nomen elapsis tempestatibus promiscue sit habitum. — Haec porro patrum exempla apud nepotes, qui nunc sunt, vigere adhuc integra ac renovari, Nos plane confidimus: ut ideo eadem, quae fuit illorum, sit modo vestra in apostolicam Sedem fides et observantia, valeatque simul necessitudo illa, qua gens polona cum Petri Cathedra arctissime semper coniuncta fuit.

Verum, quia difficillimum tempus sic postulat, animum modo ac sermonem ad eos singulariter e Poloniae civibus convertendum ducimus, qui vobis Venerabiles Fratres, subiecti sunt ac Russico parent imperio. Quem enim afflicta, qua nunc illi utuntur, fortuna non moveat? Nos autem vel maxime, qui eos in numero filiorum carissimorum putamus. Ad vos igitur has litteras conscribimus, ut, interpretibus vobis, Nostri mens animi fidelibus singulis pateat; cunctisque, vestra opera atque hortatione, dicto, ut par est, audientibus, pax demum illa et concordia pariatur, quam optimi quique inter vos, studiis omnibus, sed ad hanc diem irritis, sunt prosequuti.

Cui quidem concordiae bono suadendo obtinendoque duo maxime conducere arbitramur, si ea quisque secum diligentius consideret: quae nimirum, quantaque sunt mala, quibus gens vestra hac tempestate premitur; quae quantaque officia, quibus, ad illa minuenda atque avertenda, Episcopi pariter ac fideles omnes gravissime tenentur.

Nam, ut de malis dicamus, singula ea quidem persequi, longius foret quam praesens patitur institutum. Graviora porro, ac ceterarum fere miseriarum fons atque origo, factiones illae sunt turbulentissimorum hominum, quae nullibi non vigent, quaeque iuribus ac legibus evertendis natae, eo plane, suadendo, coniurando audendoque, incumbunt ut plebem, perculsam terroribus, occupent, illamque, immani civilis consuetudinis damno, in nefaria quaeque corripiant. — His accedit, atque in eodem genere, natio illorum qui, caritatem patriae sed non sapientem perpetuo venditantes, *radicalismi*, uti vocitant, *nationalis* assectatores se profitentur. Quibus nimirum propositum est politicas animorum perturbationes ciere ac nutrire; quare commota plebs et obcaecata eo saepe excedit violentiae ac furoris, unde Poloniae vestrae, nihil tale meritae, retro fertur conditio atque afflictior in dies evenit. — Haec autem inter, turbis quidem faventibus atque impunitatem audendi praebentibus, pessimi quique, quibus divina humanaque miscere fas ac decorum videtur, immania faciunt flagitia, quae vel barbarae nationes horruerint; qualia, nuper, ut aliquid indicemus, publicae fuerunt iudaeorum caedes, quas equidem Evangelii lex, quae omnes promiscue diligendos iubet, detestatur ac reprobat. — Iamvero, dum talia ac tanta, fidenter nimium, scelestorum meditatur audacia ac porro patrat; quae vis, quae actio, ad illam comprimendam exeritur? Certe bonorum copiae ex maiore, immo vero maxima, polonae gentis parte conflantur. Ast arma, aegritudine quadam quae meliorum rerum expectationem extinguit, posuisse videntur; et querelis contentae, nihil fere agitant ulterius, quod sit efficax malorum tantorum remedium. — Equidem querelae vestrae iustae sunt: quibus Nos et querelas Nostras et lacrymas ex animo adiicimus. Querelarum tamen nullam esse utilitatem scitote, si non, foedere inito, quotquot Imperio Russico poloni parent, animum viresque omnes serio intendant, ut quae, perturbatorum ausu, sive religiosae rei sive politicae aut socialis detrimenta fecerunt, sarciant. — Veterem Poloniae fidem, Venerabiles Fratres, susceptosque pro religione sancta labores dum Nobiscum recolimus, eversamque vestram, quae modo est, conditionem consideramus; generosa verba sponte succurrunt, quibus Mathathias moriens alloquebatur filios: *Nunc confortata est superbia, et castigatio, et tempus eversionis, et ira indignationis: nunc ergo, o filii, aemulatores estote legis, et date animas vestras pro testamento patrum vestrorum, et mementote operum patrum, quae fecerunt in generationibus suis: et accipietis gloriam magnam et nomen aeternum* (1).

Huic tamen hortationi Nostrae ut secundi accedant exitus, videndum vobis est diligenter, quibus vos uti oporteat ad ea, quae proposita sunt, adiumentis. Ea vero Nos non aliunde repetimus, quam ex officiis, quibus quisque vestrum obstringitur. — Illud autem est caput, ut quam poloni ab avis et proavis catholicae religionis professionem, Deo dante, tenent, hanc semper pro merito aestiment rebusque ceteris omnibus anteponant. Quam profecto sic servent necesse est, ut non verbo solum neque lingua, sed opere et veritate impleant. — Exigit autem sanctissima Christi religio ut perturbationibus animi nunquam sinamus nos abripi, sed illas, contra, mens moderetur sana cogatque imperio subesse. Quamobrem catholici quotquot sunt, studiis partium prohibentur, quae latae a Deo legi adversentur. Nec plane a culpa eos eximit, quod humanis id agant utilitatibus. Rursus namque catholica doctrina nos admonet, aeternorum bonorum quaestus fluxis quibusque huius temporis emolumentis debere anteferri, secundum Domini verba: *Quid enim*

(1) I, Machab. II, 49 ss.

praesidem, et Alfonsum, Hispanorum regem, Lutetiae Parisiorum tentato, absolvitur. Qui rei facti fuerant omnes absolvuntur.

— E Bonaërensi urbe immane incendium nunciatur, in quo centum millia capsarum petroleum continentium flammis voratae sunt. Damna ad decies centena millia libellarum et ultra computantur. Urbani vigiles viginti vulnera patiuntur.

— d. II Georgii in urbe semptemtrionalis Americae incolae in gubernatorem insurgunt, quem uti defendant milites arma adhibent: viginti quinque factiosorum hominum necantur.

— d. V Londini in ferriviarum statione Charing Cross maxima vitrei tecti pars, dum reficitur, praecipitat, in ruinam trahens tum artifices tum proximum theatrum, aliasque iacturas producens tum rerum tum hominum.

— d. IX Ruthenis cursum vitae absolvit Ludovicus Eugenius Francqueville, Ruthenen. et Vabren. episcopus ab an. MDCCCXCIX. Natus erat in oppido Aizecourt le Haut, Ambianen. dioec., d. XIII mens. Febr. an. MDCCCXLV.

— d. X Andegavi fodinarum effossores ex opere magno cum tumultu et incendiis recedunt, quod socii eorum duo dimissi ab officinis fuerint.

— Stocolmae praemia a Nobel doctore in singulos annos constituta tribuuntur, pro medica arte Roberto Koch doctori Germanico; pro physice doctori Lenard ex urbe Kiel; pro chymice Monacensi doctori Von Baeyer; pro litteris Henrico Sienkiewicz Polono; pro pace inter gentes excitata Bertae Suttner dynastae.

— Carracae in navalibus oritur incendium, quod ad proximas naves producitur, earumque iaculatorias duas flammis absumit.

— d. XII nunciatur borealis Danorum expeditio, cui Hansen dux praeest, insulas centum et ultra inter King William Land et Victoriam Land invenisse atque explorasse.

— d. XIII aëris motus Thunisedensia litora vastat.

— d. XVII Lucae officina ad lanam atque cannabim elaborandam igne conficitur. Damna ad vicies centena millia libellarum dictitant; quadringenti artifices ad incitas rediguntur.

— In navalibus Homecur, Gallici oppidi, artifices quatuordecim, qui chalybem in furnis perficiebant, ob oxydum carbonii repente excitatum misere vitam amittunt.

— d. XX Lutetiae Parisiorum supremum obit diem Saunier imperator, olim in ipsa urbe militiarum praefectus.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.

Sacra Poesis, seu Carmina in sanctorum laudes, qui Fracta Maiori Urbe aedibus Deo dicatis coluntur, auctore CARMELO PEZZULLO Praelato Protonotario Apostolico. — Accedunt varia latina et italica edita et inedita ab eiusdem auctoris calamo. Aversae excudebat Franciscus Fabozzi anno MCMIII.

Magnae sane molis librum dedit v. c. Carmelus Pezzullus, cuius operis erat maxima expectatio, quod ei praeiverunt libelli plures, quos aureus hic vates identidem edidit, quasi advelitationes futuri triumphi praenuntias. Nec certe commentarii nostri lectoribus memoria exciderunt celeberrima duo Pezzulli carmina, alterum *de duplici sacri corporis Divi Sosii translatione*, alterum *de B. M. Virginis imagine sub titulo civitatis in Mamurrae oppido*, cuius utriusque carminis recensio legitur in ipso commentario *Vox Urbis* an. IV, n. XX et an. V, n. VIII.

Equidem ut oblatus est oculis rerum index, quas facillimus hic vates poetico tractavit numero, constititque summa, non versuum, sed carminum CCCC, subiit in mentem illud Flacci de Lucilio:

— In hora saepe ducentos,
Ut magnum, versus dictabat, stans pede in uno.

Primae libri paginae referunt iudicia quaedam in laudem auctoris. Verum quid egemus alienis iudiciis ac testimoniis? Iudicium de Pezzullo verissimum legas sub eius effigie, quae nitet in pag. II, subiectis his versibus:

Haec eius facies: fuerit quod mentis acumen,
Quae cordis pietas, te sua scripta docent.

Pro tot tantisque in christianam rempublicam et litteras meritis, ecquid erit pretii? Licet enim eisdem prope versibus affari Pezzullum, quibus ipsum adfatur amicus eius quidam, H. Parentius, cuius iudicium ab auctore refertur pag. XVI:

Quae tibi danda forent pro tantis praemia musis?
Addita gemma mitrae non foret aequa tuae.

Sacrae poesis auctori nos etiam magnopere gratulantes, eidem ominamur, ut horatianam hederam, *doctarum praemia frontium* nemo ipsi invideat, nemo lividus audeat ipsi detrahere

Haerentem capiti multa cum laude coronam.

PETRUS ANGELINI.

PROF. GUSTAVO BORALEVI. **Esercizi di stile latino ad uso delle classi liceali.** (Labrone ed. Raphael Giusti, 1906. — Ven. lib. 1,40).

R. LANCIANI. **La destruction de Rome antique.** Traduit de l'Anglais par le R. P. Dom. A. L'Huillier, Bénédictin. (Romae edid. Desclée, De Brouwer et S., 1905. — Ven. lib. 3,50).

FABULIS IOANNIS LA FONTAINE
LATINE VERSIS
TRIBUTAE LAUDES.

Nondum sane e lectorum nostrorum memoria exciderunt Fabulae selectae Ioannis La Fontaine, quae, a Francisco Xav. Reuss latine conversae, primum in hoc editae sunt Commentario, moxque in iustum volumen compactae, iterum in lucem prodierunt. Hunc librum, cultoribus latini sermonis non ingratum neque, ut putamus, discentibus inutilem, varii in Italia, in Gallia, in Germania, in Anglia laudaverunt Commentarii, sive diurni sive menstrui; plures item viri eloquii latini scientissimi, quos inter nonnulli infula episcopali vel purpura romana insignes. Quin et ipse Pontifex Maximus Pius X, cui liber fuerat oblatus, eumdem acceptum habuit: quod quidem, pro sua benignitate, hac significatum voluit epistola:

« Observandissimo Patri, Francisco Xaverio Reuss, Sac. e Congregatione SS. Redemptoris.

Observandissime Pater,

Tuam in latinis condendis versibus, non mediocrem sane, sollertiam cum alia tua scripta ostenderant, tum vero carmina, quae latine verteras, Alphonsi, legiferi Patris tui. Eandem agnoscere nuper in eo licuit volumine, quo selectas Ioannis La Fontaine fabulas, a te similiter conversas, edidisti: in quo quidem videris fere cum lepidissimo auctore certare perquam feliciter. Quare et libenter id volumen Pontifici Maximo tuis verbis reddidi, et libentissime te nunc certiorem facio, quemadmodum ea res successerit. Nam, ubi intellexit me aliquid abs te de arte ingenioque tuo afferre muneris, magnopere hoc sibi gratum dixit, siquidem alias id genus lucubrationes tuas nosset valde probabiles; sumptoque in manus libro, unam et alteram fabellam, me praesente, legit manifesta cum oblectatione animi et approbatione. Itaque scias, id quod significari per me voluit, Ipsum tibi gratias ob munus egisse, atque Apostolicam benedictionem, quae tibi, studia haec non sine honestamento sacri ordinis colenti, divinam conciliet opem, impertivisse. Ego autem hoc de te opinionis et voluntatis testimonio Beatissimi Patris gratulor, simulque studium observantiamque omnem tibi meam profiteor.

Addictissimus tibi

AURELIUS GALLI

SSmi D. N. Pii PP. X ab epist. lat.

Dabam ex aedibus Vaticanis, cal. dec. a. MDCCCCV».

Fabulae selectae IOANNIS LA FONTAINE latine conversae a FRANCISCO XAV. REUSS ven. apud *Vox Urbis* administratorem lib. **1,25**, praeter diribitorii impensas, quae sunt in Italia lib. 0,10; extra Italiam lib. 0,25.

AENIGMATA.

I.

Totum sume, canit; *truncato vertice*, pollet;
Caudam deme, orbat; *viscera* tolle, parat.

II.

Altera pars numerus. Protinus discede, viator,
Hîc patet atra *prior*; nam quidquid constat utraque
Est nocuum (tellus, lympha, aër) pestiferumque.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet opus cui titulus:

MARCI MINUCII FELICIS
OCTAVIUS
ADNOTATIONIBUS ILLUSTRATUS.

Aenigmata an. VIII, n. X proposita his respondent:

1) T-aurum. 2) Caper; Aper.

Ea rite soluta miserunt:

Collegium Scholarum Piarum *Stellae*. — St. Krapwoski, *Moscovia*. — Renk par., *Davenportu*. — Petrus Tergestinus. — Alois. Cappelli, *Senis*. — G. Lamental, *Parisiis*. — Am. Robert, *Marieville in Canada*. — I. Guerra, *Aletio*. — Vinc. Starace, *Neapoli*. — E. Burg, *Argentorato*. — C. Stegmüller, *Sabaria*. — D. Le Provost, *Briocen*. — I. Ortiz, *Morelia*. — Ric. Brondel, *Brugis*. — Senior Astensis. — Ant. Tafani, *Florentia*. — Ed. F. Curran, *Terranova*.

Sortitus est praemium

ANTONIUS TAFANI,

ad quem missa est I. B. FRANCESIA comoedia latinis versibus scripta, cui titulus:

SATURIO.

EPISTOLARUM COMMERCIUM.

Cl. v. FR... PRI..., **Tyn.** - Non est cur nobis succenseas si quae per telegrammata « officialia » (ut vulgo nuncupant) notitiae vulgantur, eas, annales conficientes, referimus. Non enim donum habemus ubique adesse terrarum atque ita vera a falsis secernere! Ceterum ipse in litteris tuis confiteris « Cèchorum aliquos » perturbationis causam exstare... Quod si gentem tuam, quam nos omnibus virtutibus praeditam non modo cognoscimus, sed etiam magni facimus, coram ceteris gentibus defendere cupias, ac rerum statum palam atque aperte significare, en tibi patent *Vox Urbis* paginae, quarum lectionem in posterum te prosequuturum confidimus.

Cl. v. RUD... NOWO..., **Leopoli**, - Carmina accepimus; non tamen edidimus, quum praesertim *Flos et Flosculus*, ac potiori iure *Immaculata*, ultra opportunum tempus ad nos pervenerunt. De *Nettuno* suo tempore videbimus. Neque te celamus scripta soluta oratione a nobis praeferri.

Cl. v. FR... PAL..., **Prostejovi.** - Num aenigmatum flamen concidit?

Ad proximum numerum:

ZENO

Tragoedia IOSEPHI SIMONIS Angli, quam passim retractavit, hodiernisque scenis aptavit I. F.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAE — Ex officina *Pacis*, Phil. Cuggiani.

erecta exstabat, salva substantia, ast sine nova erectione in Ecclesiam reaedificatam transferatur. (Ex decr. d. VII mens. Iun. a. MDCCCCV).

Ex Congregatione Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis praeposita:

Fratribus Ordinis Minorum S. Francisci, qui in regularibus ipsiusmet Ordinis provinciis apud Americam Latinam in sacro Praedicationum et Missionum exercitiorumque spiritualium ministerio salubriter occupantur, ad quinquennium proximum conceditur: I. Ut in fine Missionum Crucem solemniter benedicere valeant ac erigere cum Indulgentia Plenaria etiam defunctis applicabili in gratiam fidelium, qui coram ipsa Cruce in die erectionis, in Anniversario aut Dominica proxime insequenti, insuper in Festis Inventionis et Exaltationis eiusdem Sanctae Crucis vel Dominica respective insequenti, iuxta consuetas intentiones oraverint, et Ecclesiam parochialem loci, ubi Crux erecta est, devote visitaverint; ac denique cum indulgentia partiali tercentorum dierum in eorumdem fidelium favore, qui ante praefatam Crucem septies Salutationem Angelicam, vel in honorem Vulnerum Domini quinquies Orationes Dominicam et salutationem Angelicam pie recitaverint, defunctis item applicabili. - II. Ut fideles, qui ter saltem Concionibus Missionum ab iisdem religiosis habendarum interfuerint, et vere poenitentes et confessi ac Sacra Communione refecti parochialem loci Ecclesiam, ubi Missio habita est, devote visitaverint, ibique iuxta consuetas intentiones oraverint, Plenariam Indulgentiam pro defunctis pariter valituram assequi possint; quam quidem extraneis, etiamsi alibi, id est extra Paroeciam in qua missio habetur, Sacramentalem Confessionem et Communionem peragant, intra quindecim dies post expletam Missionem liceat promereri. - III. Ut iidem Sacerdotes Ordinis Minorum tam publice quam privatim benedicere Cruces et Coronas ac Numismata ceteraque piae devotionis obiecta, eisque Apostolicas aliasque de more Indulgentias applicare valeant. - IV. Ut laudati Religiosi Benedictionem Apostolicam in fine concionum possint fideli populo impertire, eamque sibi dum impertiunt lucrari. - V. Ut denique ipsi Fratres benedicere etiam sub unica formula quatuor Scapularia necnon cetera possint ac fidelibus imponere, eosque in respectivam Confraternitatem aggregare, quin eorum nomina in Regesto describantur; facta insuper iisdem fidelibus potestate Scapularia sibi imponendi, dum Sacerdos consuetas preces persolvit; idque magni concursus tempore, uti Exercitiorum ac Missionum necnon functionum praecipuarumque anni solemnitatum, quum in hisce casibus absolute impossibile sit, sive ob deficientiam Sacerdotum tunc audiendis confessionibus laboribusque aliis intentorum, sive ob reliquas passim occurentes difficultates, et iteratis fidelium votis occurrere, atque iniunctas simul formalitates implere. (Ex decr. d. XXIII mens. Maii an. MDCCCCV).

— Indulgetur ut, ad quinquennium proximum, de consensu ordinarii RR. PP. Provinciales ordinis B. M. de Mercede, in America Latina, cum potestate idem privilegium cum eorum subditis comunicandi, ubi Ecclesiae seu publica oratoria desunt, uti possint privilegio altaris portatilis, servatis de iure servandis, et exclusa Missae celebratione in privatorum commodum. Exoptat autem Pontifex ut iidem sacerdotes praedictorum locorum fidelibus sacramenta administrent eosque Dei praeceptis et ad salutem necessariis erudiant. (Ex decr. d. XXIX mens. Aug. a. MDCCCCV).

DIARIUM VATICANUM.

(Die XXI mens. Nov. — d. XX mens. Dec. MDCCCCV).

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos antistites, aliosque viros qui sui cuiusque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Philippus Lancellotti et Alexander Ruspoli, Urbani principes; Marinus Salutius de Coriliano comes; Adrianus David, Urbani Ruthenorum collegii rector; Ludovicus Pastor, historici Austrorum instituti, quod vocant, moderator; Gargia doctor, novus Columbianae civitatis administer apud Apostolicam Sedem; De Norfolk dux; Philippus Crispolti, marchio; Thomas Kennedy, rector collegii nordicae Americae in Urbe, alumnos suos coram adducens; Antici Mattei princeps Urbanus eiusque familia.

Pontificiae electiones.

— Ad « biretum » afferendum novis Patribus Cardinalibus in proximo consistorio edicendis delegantur: pro excellentissimo d. Iosepho Samassa Agriensi Hungarorum archiepiscopo, reverendissimus d. Franciscus Zapletal; pro excellentissimo d. Marcello Spinola y Maestre, archiepiscopo Hispalensi reverendissimus d. Henricus Sibilia, Matritensis apostolicae legationis auditor; comitantibus, alterum Stanislao Muccioli comite, alterum Aloisio Antici Mattei marchione, ex Pontificia Nobilium Stipatorum cohorte.

— Rr. dd. Raphael Riccio ac Titus Trocchi inter antistites pont. dom. adleguntur.

— In consistorio secreto d. XI mens. Dec. habito inter alios renuntiati sunt: Iulius Városy, archiepiscopus Colocen. et Bacsien.; Aloisius Bignani mediolanensis, archiepiscopus Syracusan.; Herculanus Marini, episcopus Nursin.; Franciscus Moretti Aretinus, episcopus Narnen. et administrator dioec. Interamnen.; Ludovicus Balás Vaciensis, episcopus Rosnavien.; Iulius Zichy Albaeregalen., episcopus Quinque Ecclesien.; Adalbertus Mayer colocens., episcopus Szathmarien.; Othocarus Prohászka, strigoniensis, episcopus Albae Regalen.; Leo Mergel ex ord. S. Benedicti episcopus Eistetten. In consistorio publico autem d. XIV mens. Dec. habito renunciantur: Emmanuel Ioseph Cayzedo y Cuero archiepiscopus Medellen.; Victorianus Guissasola y Menendez archiepiscopus Valentin.; Fridericus Gonzales y Suarez archiepiscopus Quiten.; Ioan. Ant. Ruan et Martin episcopus Illerden.; Iosephus M. Salvador y Barrera episcopus Matriten. et Compluten.; Iacobus Ozevidi y Udane, episcopus Tirasonen.; Ioan. Ant. de la Fuente, burgensis, episcopus Terulen.; Georgius Barlen episcopus de Caceres.

— Caietanus Bisleti, admissionum magister apud Pontificem, sacrae quoque Domus praepositus dicitur.

ANNALES.

Russicarum rerum eversio.

Russicae res, nescio quo fato, vertere in peius cotidie videntur. Cronstadtii mala exempla Sebastopoli in urbe sequuti sunt loricatae navis *Ostchakoff* milites, qui in rebellionem quoque tradere valuerunt terrestres copias, neque prius destiterunt quam vi coacti. Deinde epistolarum in diribitoriis totius civitatis edicta ab operibus desertio; postea apud ferrivias; denique in officinis omnibus. Non heic damna enumerabimus oeconomicae Russorum rei inde procurata, neque facinora, caedes, incendia infandaque omnia patrata a Moscovia urbe ad Baltici litoris provincias; malumus Witte comitis animi constantiam commemorare, qui in discrimine tanto novas promovit leges quae novam civilem libertatis rationem explicarent item atque experirentur. Quamquam non est dubium quin, si res tristem viam, quam ingressae sunt, persequantur, futurum sit ut antiquam asperitatem renovare oportuerit.

Turcarum remissio.

Post multas ac diu tractas cunctationes, quumque Europaearum gentium classes, quibus Ripper, Austrorum trierarchus praeerat, Mitilenen Tenedumque appulissent, Turcicum gubernium tandem ad eam sententiam accessit, ut exteros legatos admitteret, qui pecuniariam rem in Macedonia recognoscant. Quae nunc manent de re difficultates, eae tam leves sunt, ut facile componi possint.

Mauritanae res.

Dum Idus Decembres appropinquant iamque in eo sunt exteri legati ut ad Algesiras urbem proficiscantur, Mauritanorum rex orat ut tempus ad Europaearum nationum conventum habendum de illius imperii rebus, protrahatur; interim Hispania declarat se malle ut Matriti potius conventus ipse congregetur; qui idcirco rursus in dies differtur.

PUBLICI PER ORBEM COETUS

LEGIBUS FERENDIS.

In Anglia novi administri creati, quibus H. Campbell Bannermann praeest.

In Austria rogatio legis de iure suffragii omnibus concedendo oblata.

In Civitatibus Foederatis nordicae Americae coetus legatorum sessiones inauguratae Rooseveltii litteris, quae iudicii arbitralis usum in controversiis inter nationes invocant, classem suae civitatis augendam praenuntiant, atque actionem declarant ad bonum rerum publicarum Americae meridionalis cavendum.

In Gallia senatus legem de civili ab ecclesiastica re seiungenda ratam habet.

In Germania foederatarum civitatum coetus rogationem legis probat ad classem Germanorum augendam. — Regalis oratio queritur conatus ad pacem servandam recte factos a nonnullis populis detorqueri; Bulowius autem cancellarius vehementius Germanicae rei publicae rationem defendit.

In Graecia Ralli doctor gubernii regimen Theotokis cessit.

In Hispania ob Catalaunienses tumultus Montero Rios, administrorum praeses, a munere se abdicavit; ei suffectus est Moret doctor, dum ad exteras res moderandas Almodovar deligitur.

In Italia a legatorum coetu « modo vivendi » cum Hispania circa vina importanda reiecto, collegium administrorum ab officio recessit. Alexandro Fortis eorum praesidi novos colligendi munus iterum commissum.

In Montis Nigri principatu publicus legatorum coetus primum congregatus, qui una cum Nicolao principe iusiurandum praestitere. Cazar Minskovitch administris praefectus.

In Norvegia Carolus, novus rex, iusiurandum coram legatorum coetu de more emisit seque professus est pro viribus adlaboraturum ut bonum civitatis promoveat.

In Rumenia regis oratione, in qua spes ferebatur brevi fore ut antiqua cum Graecis consuetudo iterum componatur, coetus sessiones resumptae.

PER ORBEM.

Mens. Novembr. d. XXV Manchesterii ac Saldorfii in urbibus eiusque finibus ad septem millia passuum, pariterque in Italia meridionali, terra late contremit, hominum tamen vitae parcens.

— d. XXVI Barcinone ac passim in Catalaunia novae seditiones oriuntur « separatistarum », quos vulgo nuncupant, quas vi oportet coercere.

Mens. Decembr. d. I ad diluculum quaestio de crimine in Loubetium, Gallicae civitatis